



ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

เอกสารรับฟังความคิดเห็น

(ร่าง) แนวทางการระบุและการกำกับดูแล
ธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ

สายนโยบายสถาบันการเงิน
ธนาคารแห่งประเทศไทย
พฤศจิกายน 2566

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สนส. /256X

เรื่อง แนวทางการระบุและการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ

1. เหตุผลในการออกประกาศ

ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดแนวทางการระบุและการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ (Domestic systemically important banks: D-SIBs) มาตั้งแต่ปี 2560 โดยอ้างอิงหลักเกณฑ์จาก A framework for dealing with domestic systemically important banks ของ Basel Committee on Banking Supervision โดยกำกับดูแลให้ธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศมีความมั่นคงและมีความสามารถในการรองรับความเสียหายได้มากขึ้น เพื่อลดโอกาสที่จะประสบปัญหาฐานะทางการเงินและส่งผลกระทบ (Negative externalities) ต่อระบบการเงินและระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ นั้น

ในครั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นควรปรับปรุงแนวทางการระบุธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ ให้สามารถสะท้อนถึงความมีนัยต่อระบบได้อย่างครอบคลุม โดยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของ Financial landscape ในระยะข้างหน้า และการส่งผ่านความเสี่ยงต่อระบบการเงินในรูปแบบใหม่ ๆ โดยเฉพาะความเชื่อมโยงระหว่างสถาบันการเงินในรูปแบบ Indirect linkage รวมทั้งความสำคัญเชิงระบบในมิติอื่น ๆ โดยสาระสำคัญในการปรับปรุงครั้งนี้คือการเพิ่มเติมปัจจัยในการพิจารณาภายใต้กรอบดัชนีชี้วัดหลักเดิมที่ใช้สำหรับการระบุธนาคารที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ ได้แก่ (1) ดัชนีชี้วัดหลักด้านความเชื่อมโยง (Interconnectedness) มีการเพิ่มเติมปัจจัยด้านความเชื่อมโยงทางอ้อมด้านสินทรัพย์ผ่านการมี Common exposure ระหว่างธนาคารพาณิชย์ ในกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ (Significant corporate: SiCorp) (2) ดัชนีชี้วัดหลักด้านการทดแทนกันได้ (Substitutability) และด้านโครงสร้างพื้นฐานของระบบสถาบันการเงิน (Financial institution infrastructure) มีการเพิ่มเติมปัจจัยด้านจำนวนลูกหนี้กลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) ของธนาคารพาณิชย์ เพื่อพิจารณาความมีนัยในการเป็นแหล่งเงินทุนสำคัญให้กับธุรกิจ SMEs และเพิ่มเติมการพิจารณาจำนวนการทำธุรกรรมผ่าน Mobile banking ในปัจจัยด้านจำนวนผู้ฝากเงิน เพื่อให้การประเมินการให้บริการทางการเงินแก่ผู้ฝากเงินครอบคลุมธุรกรรมที่เกี่ยวข้องมากขึ้น รวมทั้งได้เพิ่มตัวอย่างดัชนีชี้วัดเสริม 2 ปัจจัย ได้แก่ การทำธุรกรรมในต่างประเทศ และการพึ่งพาเงินทุนระยะสั้นจากผู้ฝากเงินรายใหญ่

ทั้งนี้ สำหรับหลักเกณฑ์การกำกับดูแลอื่น ๆ ยังคงเป็นไปตามแนวทางเดิม ซึ่งการกำหนดธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลที่เข้มงวดขึ้น ซึ่งต้องดำรงเงินกองทุนในอัตราที่สูงขึ้นและต้องปฏิบัติตามมาตรการกำกับดูแลอื่นที่มากกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป โดยการกำหนดรายชื่อธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศนั้นไม่ได้หมายความว่าธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวจะต้องได้รับความช่วยเหลือจากทางการโดยปริยายในกรณีที่ประสบปัญหาด้านสภาพคล่องหรือปัญหาฐานะ

ทางการเงิน ซึ่งการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวจะต้องพิจารณาถึงปัจจัยอื่นที่สะท้อนความเชื่อมั่นต่อระบบสถาบันการเงินและระบบการเงินในขณะนั้นด้วย

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 29 มาตรา 30 มาตรา 31 มาตรา 32 และมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทยออกหลักเกณฑ์แนวทางการระบุและการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

3. ประกาศที่ยกเลิก

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 16/2560 เรื่อง แนวทางการระบุและการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ที่มีนัยต่อความเสี่ยงเชิงระบบในประเทศ ลงวันที่ 31 สิงหาคม 2560

4. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

5. เนื้อหา

5.1 คำจำกัดความ

ในประกาศฉบับนี้

“ธนาคารพาณิชย์” หมายความว่า ธนาคารพาณิชย์ตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551

“ธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ (Domestic systemically important banks: D-SIBs)” หมายความว่า ธนาคารพาณิชย์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศว่าเป็นธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศตามหลักเกณฑ์ในประกาศฉบับนี้

“ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ” หมายความว่า ธนาคารพาณิชย์ตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ยกเว้นสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

“สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ” หมายความว่า สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

“อัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มเพื่อรองรับผลขาดทุนในภาวะวิกฤต (Conservation buffer)” หมายความว่า อัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มเพื่อรองรับผลขาดทุนในภาวะวิกฤต

(Conservation buffer) ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์

“อัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มเพื่อรองรับความเสี่ยงเชิงระบบที่อาจเกิดขึ้นในช่วงเศรษฐกิจขาลง (Countercyclical buffer)” หมายความว่า อัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มเพื่อรองรับความเสี่ยงเชิงระบบที่อาจเกิดขึ้นในช่วงเศรษฐกิจขาลง (Countercyclical buffer) ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์

5.2 หลักการ

ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวมีความสามารถในการรองรับความเสียหายได้มากขึ้น เพื่อลดโอกาสที่จะประสบปัญหาจนส่งผลกระทบต่อระบบการเงินและระบบเศรษฐกิจโดยรวม ทั้งนี้ หลักเกณฑ์การกำกับดูแลดังกล่าว ธนาคารแห่งประเทศไทยอ้างอิงจากมาตรฐานสากลตามที่ Basel Committee on Banking Supervision กำหนด โดยประกอบด้วยสาระสำคัญ 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แนวทางการระบุธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ และ ส่วนที่ 2 มาตรการในการกำกับดูแลเพิ่มเติมสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ

5.3 รายละเอียดของหลักเกณฑ์

5.3.1 แนวทางการระบุธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ

(1) ดัชนีชี้วัดที่ใช้ในการระบุธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ

ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้ดัชนีชี้วัดหลัก (Main indicators) ในการระบุธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ และหากดัชนีชี้วัดหลักไม่สามารถใช้แบ่งกลุ่มได้อย่างชัดเจน ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจนำดัชนีชี้วัดเสริม (Ancillary indicators) มาใช้พิจารณาเพิ่มเติมได้ โดยมีรายละเอียดของดัชนีชี้วัด ดังนี้

(1.1) ดัชนีชี้วัดหลัก (Main indicators)

ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้ดัชนีชี้วัดหลัก 4 ด้านในการระบุธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่อาจมีต่อระบบการเงินและระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นสำคัญ ซึ่งดัชนีชี้วัดหลักทั้ง 4 ด้านสามารถสะท้อนถึงระดับของผลกระทบที่ธนาคารพาณิชย์นั้นอาจมีต่อระบบการเงินและระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ รวมถึงกลไกการทำงานของตลาดการเงินในประเทศ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(ก) **ด้านขนาด (Size):** ธนาคารพาณิชย์ที่มีขนาดใหญ่และมีปริมาณธุรกรรมทางการเงินเป็นจำนวนมากจะส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและระบบการเงิน

โดยรวมมากกว่าธนาคารพาณิชย์ที่มีขนาดเล็ก ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงกำหนดให้ขนาดของธนาคารพาณิชย์เป็นดัชนีชี้วัดหลัก โดยพิจารณาจากขนาดของสินทรัพย์รวมและรายการนอกสมดุลของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์

(ข) ด้านความเชื่อมโยง (Interconnectedness): ธนาคารพาณิชย์ที่มีความเชื่อมโยงกับสถาบันการเงินอื่นและระบบการเงินสูงจะมีโอกาสที่จะส่งผ่านความเสี่ยงและส่งผลกระทบต่อสถาบันการเงินอื่นและระบบการเงินได้มากกว่าธนาคารพาณิชย์อื่น ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงกำหนดให้ความเชื่อมโยงเป็นดัชนีชี้วัดหลัก โดยพิจารณาจาก 4 ปัจจัย ดังนี้

- ความเชื่อมโยงด้านสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ที่มีต่อระบบสถาบันการเงินในฐานะที่เป็นเจ้าหนี้หรือผู้ลงทุน โดยพิจารณาจากปริมาณเงินฝาก เงินให้สินเชื่อ และเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ที่มีคู่สัญญาเป็นสถาบันการเงินอื่น ๆ เช่น ธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เป็นต้น

- ความเชื่อมโยงด้านหนี้สินของธนาคารพาณิชย์ที่มีต่อระบบสถาบันการเงินในฐานะที่เป็นลูกหนี้ โดยพิจารณาจากปริมาณเงินรับฝากและเงินกู้ยืมของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ที่มีคู่สัญญาเป็นสถาบันการเงินอื่น ๆ เช่น ธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เป็นต้น

- ความเชื่อมโยงด้านความต้องการเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ที่มีต่อระบบการเงิน โดยพิจารณาจากมูลค่าของตราสารหนี้และตราสารทุนที่กลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ออกจำหน่ายให้กับนักลงทุนทุกประเภท

- ความเชื่อมโยงด้านสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ที่มีต่อระบบสถาบันการเงินจากความเชื่อมโยงทางอ้อม (Indirect linkage) ผ่านการให้สินเชื่อกับกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ (Significant corporate: SiCorp)¹ รายเดียวกัน (Common exposure) โดยพิจารณาจากเงินให้สินเชื่อ ภาระผูกพัน และการลงทุนในตราสารหนี้ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ที่มีคู่สัญญาเป็น SiCorp

(ค) ด้านการทดแทนกันได้ (Substitutability) และด้านโครงสร้างพื้นฐานของระบบสถาบันการเงิน (Financial institution infrastructure): ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นผู้ให้บริการทางการเงินที่สำคัญหรือเป็นผู้ให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินที่สำคัญ จะมีโอกาสที่จะส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจหยุดชะงัก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระบบการเงินและเศรษฐกิจโดยรวมได้มากกว่าธนาคารพาณิชย์อื่น เนื่องจากธนาคารพาณิชย์แห่งนี้อาจไม่สามารถให้บริการทดแทนกันได้หรือมีต้นทุนในการดำเนินการที่สูงมาก ธนาคารแห่งประเทศไทย

¹ กลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีนัยต่อระบบการเงิน (SiCorp) หมายถึง กลุ่มธุรกิจที่มีมูลค่า (1) การใช้สินเชื่อจากสถาบันการเงิน และ (2) การออกตราสารหนี้ รวมสูงสุด 20 อันดับแรก

จึงกำหนดให้การทดแทนกันได้และการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานของระบบสถาบันการเงินเป็นดัชนีชี้วัดหลัก โดยพิจารณาจาก 4 ปัจจัย ดังนี้

- มูลค่าการโอนเงินผ่านระบบการชำระเงินบาทเน็ต ซึ่งเป็นระบบที่ให้บริการในด้านการชำระเงินของประเทศ โดยธนาคารพาณิชย์ที่มีมูลค่าการโอนเงินในระบบการชำระเงินบาทเน็ตสูง จะมีโอกาสที่จะส่งผลกระทบต่อระบบการชำระเงินมากกว่าธนาคารพาณิชย์อื่น ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาด้านสภาพคล่องในระบบการเงินและส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศหยุดชะงักได้ โดยพิจารณาจากมูลค่าเฉลี่ยการโอนเงินผ่านระบบการชำระเงินบาทเน็ตต่อวันของธนาคารพาณิชย์

- ความเป็นศูนย์กลางในระบบการชำระเงินบาทเน็ต ธนาคารพาณิชย์ที่มีความเชื่อมโยงในเครือข่ายของระบบการชำระเงินสูง จะมีโอกาสที่จะส่งผลกระทบต่อระบบการชำระเงินในประเศมากกว่าธนาคารพาณิชย์อื่น โดยใช้แบบจำลองเชิงเครือข่าย (Network model) ในการพิจารณาความเป็นศูนย์กลางในระบบการชำระเงินบาทเน็ตดังกล่าว

- จำนวนผู้ฝากเงินและจำนวนการทำธุรกรรมผ่าน Mobile banking ธนาคารพาณิชย์ที่มีจำนวนผู้ฝากเงินสูงจะแสดงถึงระดับความสำคัญในการให้บริการทางการเงินพื้นฐานดังกล่าว ขณะที่การส่งผ่านความเสียหายผ่านการหยุดชะงักในระบบ Mobile banking จะส่งผลกระทบต่อผู้ให้บริการในวงกว้าง โดยพิจารณาจากจำนวนการทำธุรกรรมผ่าน Mobile banking ต่อปี

- จำนวนลูกหนี้ที่เป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs)² ของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งหากธนาคารพาณิชย์เป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญให้กับธุรกิจ SMEs จะมีโอกาสที่จะส่งความเสียหายที่มีนัยต่อภาคเศรษฐกิจเนื่องจากอาจไม่สามารถหาธนาคารพาณิชย์แห่งอื่นมาให้บริการทดแทนต่อเนื่องได้

(ง) ด้านความซับซ้อน (Complexity): ธนาคารพาณิชย์ที่มีผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ซับซ้อนหรือกระบวนการดำเนินธุรกิจที่ซับซ้อน จะมีขั้นตอนและกระบวนการในการแก้ไขปัญหาที่ยุ่งยากและซับซ้อนกว่าธนาคารพาณิชย์อื่น รวมถึงอาจเกิดการเร่งขายสินทรัพย์ (Fire sale) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อระดับราคาของสินทรัพย์ในระบบการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย จึงกำหนดให้ความซับซ้อนเป็นดัชนีชี้วัดหลัก โดยพิจารณาจาก 2 ปัจจัย ดังนี้

- มูลค่าธุรกรรมอนุพันธ์นอกตลาด โดยพิจารณาจากจำนวนเงินตามสัญญาของธุรกรรมอนุพันธ์นอกตลาดของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์

² ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีวงเงินรวมสินเชื่อกับธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งไม่เกิน 500 ล้านบาท

- มูลค่าเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนในบัญชีเพื่อค้าและบัญชีเผื่อขาย โดยพิจารณาจากมูลค่าเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนในบัญชีเพื่อค้าและบัญชีเผื่อขายของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ ทั้งนี้ ไม่รวมเงินลงทุนในสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 ในบัญชีเพื่อการค้าตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity Coverage Ratio: LCR)

(1.2) ดัชนีชี้วัดเสริม (Ancillary indicators)

ในกรณีที่ดัชนีชี้วัดหลักไม่สามารถใช้ในการระบุความสำคัญต่อระบบในประเทศของธนาคารพาณิชย์ได้อย่างชัดเจน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณานำดัชนีชี้วัดเสริมอื่น ๆ ทั้งที่เป็นดัชนีชี้วัดเชิงปริมาณ (Quantitative indicators) หรือดัชนีชี้วัดเชิงคุณภาพ (Qualitative indicators) มาใช้ประกอบการพิจารณาเพิ่มเติมได้ เช่น ปริมาณสินทรัพย์เสี่ยง การทำธุรกรรมในตลาดอัตราแลกเปลี่ยน ความซับซ้อนของโครงสร้างธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ การทำธุรกรรมในต่างประเทศ และการพึ่งพาเงินทุนระยะสั้นจากผู้ฝากเงินรายใหญ่ เป็นต้น

(2) น้ำหนักของดัชนีชี้วัดหลัก

ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ดัชนีชี้วัดหลักด้านขนาด ด้านความเชื่อมโยง รวมถึงด้านการทดแทนกันได้และด้านโครงสร้างพื้นฐานของระบบสถาบันการเงิน มีน้ำหนักเท่ากันที่ร้อยละ 30 ส่วนดัชนีชี้วัดด้านความซับซ้อนกำหนดให้น้ำหนักที่ร้อยละ 10 เนื่องจากธุรกรรมอนุพันธ์ในประเทศยังมีปริมาณธุรกรรมและความเสี่ยงที่ไม่สูงนัก จึงอาจไม่ได้ส่งผลกระทบต่อระบบการเงินและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศเท่ากับดัชนีชี้วัดหลักด้านอื่น ๆ โดยดัชนีชี้วัดหลักและปัจจัยในแต่ละด้าน มีน้ำหนักสรุปได้ตามตารางดังนี้

ดัชนีชี้วัดหลัก ปัจจัย และน้ำหนักที่ใช้ในการพิจารณา

ดัชนีชี้วัดหลัก	ปัจจัย	น้ำหนัก
1) ด้านขนาด (Size)	- สินทรัพย์รวมและรายการนอกงบดุล	30
2) ด้านความเชื่อมโยง (Interconnectedness)	- ความเชื่อมโยงด้านสินทรัพย์ ร้อยละ 7.5 - ความเชื่อมโยงด้านหนี้สิน ร้อยละ 7.5 - ความเชื่อมโยงด้านความต้องการเงินทุน ร้อยละ 7.5 - ความเชื่อมโยงทางอ้อมด้านสินทรัพย์ผ่านการมี common exposure กับกลุ่ม SiCorp ร้อยละ 7.5	30
3) ด้านการทดแทนกันได้ (Substitutability) และด้านโครงสร้างพื้นฐานของระบบสถาบันการเงิน	- มูลค่าการโอนผ่านระบบการชำระเงินบาทเน็ต ร้อยละ 7.5 - ความเป็นศูนย์กลางในระบบการชำระเงินบาทเน็ต ร้อยละ 7.5	30

(Financial institution infrastructure)	- จำนวนผู้ฝากเงินและจำนวนการทำธุรกรรมผ่าน Mobile banking ร้อยละ 7.5 - จำนวนลูกหนี้ที่เป็น SMEs ร้อยละ 7.5	
4) ด้านความซับซ้อน (Complexity)	- มูลค่าธุรกรรมอนุพันธ์นอกตลาด ร้อยละ 5 - มูลค่าเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนในบัญชีเพื่อค้าและบัญชีเพื่อขาย ร้อยละ 5	10

(3) วิธีการคำนวณคะแนนรวมความสำคัญต่อระบบในประเทศของธนาคารพาณิชย์

(3.1) คำนวณหาสัดส่วนส่วนแบ่งตลาด (Market share) ของธนาคารพาณิชย์ในแต่ละดัชนีชี้วัดหลัก (หรือแต่ละปัจจัย) โดยนำมูลค่าที่ธนาคารพาณิชย์มีในแต่ละดัชนีชี้วัดหลัก (หรือแต่ละปัจจัย)หารด้วยมูลค่ารวมของระบบในแต่ละดัชนีชี้วัดหลัก (หรือแต่ละปัจจัย) ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้มีหน่วยเป็นร้อยละ

(3.2) นำผลลัพธ์ที่คำนวณได้ตาม (3.1) คูณด้วยน้ำหนักที่กำหนดไว้สำหรับดัชนีชี้วัดหลักแต่ละด้าน (หรือแต่ละปัจจัย) ตามที่กำหนดไว้ในตารางข้างต้น แล้วคูณด้วย 100 เพื่อให้ได้ผลลัพธ์เป็นจำนวนเต็มหน่วย

(3.3) นำผลลัพธ์ของทุกดัชนีชี้วัดหลัก (หรือแต่ละปัจจัย) ที่คำนวณได้ตาม (3.2) มารวมกันเพื่อใช้เป็นคะแนนรวมในการประเมินความสำคัญต่อระบบในประเทศของธนาคารพาณิชย์

(3.4) นำผลคะแนนรวมที่คำนวณได้ตามข้อ (3.3) มาเรียงลำดับและจัดกลุ่มความสำคัญต่อระบบในประเทศของธนาคารพาณิชย์ตามการกระจายตัวของคะแนน (Cluster analysis) โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ และ 2) กลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ

ทั้งนี้ หากการกระจายตัวของคะแนนดังกล่าวส่งผลให้ไม่สามารถแบ่งกลุ่มได้ชัดเจน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะนำดัชนีชี้วัดเสริมอื่น ๆ มาใช้ประกอบการพิจารณาความสำคัญต่อระบบในประเทศของธนาคารพาณิชย์เพิ่มเติม

(4) ความถี่ในการระบุธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ

ธนาคารแห่งประเทศไทยจะคำนวณคะแนนรวมความสำคัญต่อระบบในประเทศของธนาคารพาณิชย์เป็นประจำทุกปี โดยใช้ข้อมูลในปีก่อนหน้ามาพิจารณา และจะประกาศว่าธนาคารพาณิชย์เป็นธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ เมื่อผลคะแนนรวมความสำคัญต่อระบบในประเทศของธนาคารพาณิชย์ใดถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศตามข้อ 5.3.1 (3.4) ติดต่อกันเป็นระยะเวลา 2 ปี (Observation period) และจะเปลี่ยนแปลงสถานะของธนาคารพาณิชย์ดังกล่าว เมื่อผลคะแนนรวมความสำคัญต่อระบบในประเทศของธนาคารพาณิชย์

นั้นถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศติดต่อกันเป็นระยะเวลา 2 ปี (Observation period)

อนึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณาทบทวนแนวทางการระบุนาการพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศตามข้อ 5.3.1 (1) (2) และ (3) ข้างต้นเป็นประจำทุก ๆ 3 ปี เพื่อให้แนวทางการระบุนาการพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศสามารถสะท้อนถึงความสำคัญต่อระบบได้อย่างเหมาะสม

5.3.2 มาตรการกำกับดูแลเพิ่มเติมสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ

(1) มาตรการกำกับดูแลด้านเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ

ให้ธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศดำรงเงินกองทุนส่วนเพิ่มเพื่อรองรับความเสียหายสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ (Higher loss absorbency) ดังนี้

ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศเป็นธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ ให้ธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของ (Common equity tier 1) เพิ่มเติมจากการดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นต่ำ อัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มเพื่อรองรับผลขาดทุนในภาวะวิกฤต (Conservation buffer) และอัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มเพื่อรองรับความเสี่ยงเชิงระบบที่อาจเกิดขึ้นในช่วงเศรษฐกิจขาลง (Countercyclical buffer) อีกร้อยละ 1 ของสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น เพื่อเป็นเงินกองทุนส่วนเพิ่มเพื่อรองรับความเสียหายสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ (Higher loss absorbency)

ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศเป็นสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ ให้ธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นเพิ่มเติมจากการดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นต่ำ อัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มเพื่อรองรับผลขาดทุนในภาวะวิกฤต (Conservation buffer) และอัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มเพื่อรองรับความเสี่ยงเชิงระบบที่อาจเกิดขึ้นในช่วงเศรษฐกิจขาลง (Countercyclical buffer) อีกร้อยละ 1 ของสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น เพื่อเป็นเงินกองทุนส่วนเพิ่มเพื่อรองรับความเสียหายสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ (Higher loss absorbency)

ทั้งนี้ หากธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศไม่สามารถดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดข้างต้นได้ ให้ธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศดังกล่าวเก็บสะสมเงินกำไรสุทธิบางส่วนหรือทั้งหมดตาม

สัดส่วนที่กำหนดในเอกสารแนบ โดยจำกัดการจัดสรรกำไรสุทธิ³ ของธนาคารพาณิชย์ (Earning distribution) ได้แก่ การจ่ายเงินปันผล การจ่ายโบนัสพนักงาน⁴ การจ่ายผลตอบแทนแก่ผู้ถือตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 และการซื้อหุ้นคืน ซึ่งธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศอาจเลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่งข้างต้นหรือทั้งหมดก็ได้ เพื่อให้สามารถดำรงเงินกองทุนส่วนเพิ่มได้ครบตามที่กำหนดจึงจะสามารถจัดสรรกำไรสุทธิได้⁵ อนึ่ง ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศเก็บสะสมกำไรสุทธิตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด แต่ยังไม่สามารถดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนได้ตามหลักเกณฑ์ข้างต้น ให้ธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศหารือกับฝ่ายกำกับธุรกิจสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ถึงแผนการดำรงเงินกองทุนต่อไป

อย่างไรก็ดี หากธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศไม่สามารถดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มได้ จะยังไม่ถือว่าธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศไม่ปฏิบัติตามการดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนตามมาตรา 29 มาตรา 30 หรือมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 เว้นแต่ธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการจำกัดการจัดสรรกำไรสุทธิตามสัดส่วนที่กำหนดในเอกสารแนบ จึงจะถือว่าธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศไม่ปฏิบัติตามการดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนตามมาตรา 29 มาตรา 30 หรือมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 แล้วแต่กรณี

(2) มาตรการกำกับดูแลด้านอื่น ๆ สำหรับธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ

ให้ธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศปฏิบัติตามมาตรการกำกับดูแลอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถติดตามดูแลความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศอย่างใกล้ชิด รวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์มีระบบการควบคุมภายในที่ดีและมีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพดังต่อไปนี้

(2.1) การจัดส่งรายงานที่ใช้ในการบริหารความเสี่ยงภายในของธนาคารพาณิชย์ (Internal management report/Risk report)

³ กำไรสุทธิ ได้แก่ กำไรสุทธิหลังหักเงินสำรองที่ได้จัดสรรแล้ว (ถ้ามี) ตามมติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น หรือตามข้อบังคับของธนาคารพาณิชย์ เช่น ทุนสำรองตามกฎหมาย และรายการอื่น ๆ เป็นต้น

⁴ การจ่ายโบนัสพนักงาน หมายถึง ผลตอบแทนที่จ่ายให้แก่กรรมการ ผู้บริหารระดับสูง หรือพนักงาน ที่ขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์นั้น

⁵ หากธนาคารพาณิชย์ยังต้องการจัดสรรกำไรสุทธิ (Earning distribution) โดยไม่เก็บสะสมกำไรสุทธิ ธนาคารพาณิชย์จะต้องดำเนินการเพิ่มทุนเพื่อให้สามารถดำรงอัตราส่วนระหว่างเงินกองทุนและสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

ให้ธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศจัดส่งรายงานที่ใช้ในการบริหารความเสี่ยงเป็นการภายในของธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยเมื่อมีการร้องขอ ภายในระยะเวลาที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

(2.2) การจัดให้มีวาระการประชุมของคณะกรรมการของธนาคารพาณิชย์ (Board of directors) เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยรายงานผลการตรวจสอบที่สำคัญ

ให้ธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศจัดให้มีวาระการประชุมของคณะกรรมการของธนาคารพาณิชย์ เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยรายงานผลการตรวจสอบที่สำคัญต่อคณะกรรมการของธนาคารพาณิชย์ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

(2.3) การจัดส่งรายงานการกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงินในระดับกลุ่ม Solo Consolidation

ให้ธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศจัดส่งรายงานการกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงินในระดับกลุ่ม Solo Consolidation ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำรายงานและการตรวจสอบกลุ่มธุรกิจทางการเงิน และชุดข้อมูลตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการส่งรายงานข้อมูลต่อธนาคารแห่งประเทศไทย ตามเงื่อนไขและข้อกำหนดในประกาศฉบับนี้ ดังนี้

(ก) ให้จัดส่งรายงานการกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงินในระดับกลุ่ม Solo Consolidation ให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยตามที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำรายงานและการตรวจสอบกลุ่มธุรกิจทางการเงิน เป็นรายเดือน ภายในระยะเวลา 45 วันนับจากวันสิ้นเดือน ยกเว้นรายงานการประเมินความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคาร และรายงานการดำรงฐานะเงินตราต่างประเทศในระดับกลุ่ม Solo Consolidation ให้จัดส่งเป็นรายไตรมาส ภายในระยะเวลา 90 วัน นับจากวันสิ้นไตรมาสตามเดิม

(ข) ให้จัดส่งชุดข้อมูลการกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงินในระดับกลุ่ม Solo Consolidation ตาม (ก) ข้างต้นที่กำหนดตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการส่งรายงานข้อมูลต่อธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นรายเดือน ภายในระยะเวลา 45 วันนับจากวันสิ้นเดือน ยกเว้นชุดข้อมูล Provision Summary และชุดข้อมูล Total Trading Book Position ในระดับกลุ่ม Solo Consolidation ให้จัดส่งเป็นรายไตรมาส ภายในระยะเวลา 45 วันนับจากวันสิ้นไตรมาส

(2.4) มาตรการอื่น ๆ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

5.3.3 กรอบระยะเวลาการดำเนินการตามมาตรการกำกับดูแลเพิ่มเติมสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ

(1) ธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับการประกาศว่าเป็นธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ

(1.1) ให้ดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มเพื่อรองรับความเสี่ยงสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศตามข้อ 5.3.2 (1) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคมของปีถัดจากวันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประกาศให้ธนาคารพาณิชย์ทราบว่ามีสถานะเป็นธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ

(1.2) ให้ปฏิบัติตามมาตรการกำกับดูแลด้านอื่น ๆ สำหรับธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศตามข้อ 5.3.2 (2) โดยมีผลบังคับใช้ทันที ยกเว้นการจัดส่งรายงานการกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงินในระดับกลุ่ม Solo Consolidation ตามข้อ 5.3.2 (2.3) ให้เริ่มจัดส่งรายงานและชุดข้อมูลตามแนวทางดังกล่าวตั้งแต่วันที่สิ้นสุดเดือนมกราคมของปีถัดจากวันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประกาศให้ธนาคารพาณิชย์ทราบว่ามีสถานะเป็นธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ

(2) การเลิกดำเนินการตามมาตรการกำกับดูแลสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่มีนัยต่อความเสี่ยงเชิงระบบในประเทศ

ให้ธนาคารพาณิชย์ที่เคยได้รับการประกาศว่าเป็นธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ ยกเลิกการดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มเพื่อรองรับความเสี่ยงสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ (Higher loss absorbency) ตามข้อ 5.3.2 (1) และไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลด้านอื่น ๆ ตามข้อ 5.3.2 (2) ได้ทันทีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประกาศให้ธนาคารพาณิชย์ทราบว่าไม่ได้มีสถานะเป็นธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศแล้ว

6. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้ประสานงาน:

งานหลักเกณฑ์การกำกับดูแลตามมาตรฐานสากล 1

ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

สายนโยบายสถาบันการเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 5874, 0 2283 6204, 0 2356 7378

เอกสารแนบ

ตารางเงื่อนไขการจำกัดการจ่ายกำไรสุทธิ (Earning distribution) สำหรับการดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มเพื่อรองรับความเสียหายสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศ (Higher loss absorbency)

1. กรณีธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย

หากธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศไทยไม่สามารถดำรงเงินกองทุนส่วนเพิ่มได้ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวจะถูกจำกัดการจ่ายกำไรสุทธิตามตารางนี้¹

อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้น (CET1 ratio)	อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 (Tier 1 ratio)	อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้น (Total capital ratio)	อัตราของกำไรสุทธิขั้นต่ำที่ต้องเก็บสะสมไว้
4.5% - 5.375%	6% - 6.875%	8.5% - 9.375%	100%
> 5.375% - 6.25%	> 6.875% - 7.75%	> 9.375% - 10.25%	80%
> 6.25% - 7.125%	> 7.75% - 8.625%	> 10.25% - 11.125%	60%
> 7.125% - 8%	> 8.625% - 9.5%	> 11.125% - 12%	40%
> 8%	> 9.5%	> 12%	0%

¹ ให้ธนาคารพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศไทยใช้ตารางเงื่อนไขการจำกัดการจ่ายกำไรสุทธิ (Earning distribution) นี้แทนตารางเงื่อนไขการจำกัดการจ่ายกำไรสุทธิ (Earning distribution) สำหรับการดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนส่วนเพิ่มเพื่อรองรับผลขาดทุนในภาวะวิกฤต (Conservation buffer) ตามเอกสารแนบของประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์

2. กรณีสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

หากสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่มีความสำคัญต่อระบบในประเทศไทยไม่สามารถดำรงเงินกองทุนส่วนเพิ่มได้ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด สาขาของธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวจะต้องถูกจำกัดการจัดสรรกำไรสุทธิตามตารางนี้¹

อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้น (Total capital ratio)	อัตราของกำไรสุทธิขั้นต่ำที่ ต้องเก็บสะสมไว้
8.5% - 9.375%	100%
> 9.375% - 10.250%	80%
> 10.250% - 11.125%	60%
> 11.125% - 12%	40%
> 12%	0%